

אֲעֹשֶׂה שְׁפָטִים אָנִי יְהוָה. כִּד מְטַעֲיִן לְבָרִיִּין וְעַבְדִּין גְּרַמְיֵיהוּ אֱלוֹהוֹת. וּבְגִין דְּטָלָה מִמְּנָא דִּילֵיהּ, אִיהוּ רַב עַל כָּל מְמַנָּן דְּאֱלֹהִים אַחֲרִים, מְנִי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לֹון עֲלֵיהּ, וְתַפְשִׁי לֵיהּ, תַּפִּישׁ בְּתַפְשִׂיָּה דְלַהוֹן יוֹמָא וְתַרִּין וְתַלְתָּ. וְלִכְתֵּר דָּא אַפִּיקוּ לֵיהּ לְדִינָא לְעֵינֵי כָל מִצְרָאֵי, לְאַחַזְזָא דְאֱלֹהָא דְלַהוֹן בְּרִשׁוֹ דִּישְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיהּ דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין בָּאֵשׁ צְלִי, וּמְנִי לְזַרְקָא לְגַרְמִיהּ דִּילֵיהּ בְּשׁוּקָא בְּבִזוּי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמְנִי לְיוֹמָא רַבִּיעָא, בְּתַר דְּהוּה תַּפִּישׁ ג' יוֹמִין קִשׁוּר, לְמַעַבְדַּ בֵּיהּ דִּינָא. וְדָא קִשְׂיָא לֹון מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְּמַחָא לֹון קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲיָא מְהִימְנָא. וְלֹא עוֹד, אֱלָא דְמְנִי דְלָא לְמִיכַל לֵיהּ בְּתִיאֻבְתָּא. וּמְיַד דְּחִמָּאן גְּרַמוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ, דָּא קִשְׂיָא לֹון מִכְּלָא. וְלֹא עוֹד, אֱלָא דְאַתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְכַּפְּיָא כָּל דְּחַלְן דְּמִצְרָאֵי, תַּחֲוֹת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנָּן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאכַל חֲמִץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלָיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אֲמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, אֲמַאי מְנִי דְלָא לְמִיכַל חֲמִץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאֲמַאי לֹא יֵאכַל, וְאֲמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֱלָא ז' כְּכַבֵּי לַכֶּת וְאִינּוֹן: שְׁצ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטְרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְו מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֲמִץ. וְאִינּוֹן חֲמִץ דְּכַר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְו שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאַתְמַר עֲלֵיהֶוּ, (שמות יב)

חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹור הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְנֹאמַר עֲלֵיהֶם

אָנִי יְהוָה. כִּינּוֹן שְׁהֻטְעוּ לְבָרִיֹוֹת וְעִשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמִשׁוּם שְׁטָלָה, מְמַנָּה שְׁלוֹ, הוּא גְדוּל עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרִים, צְנִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְהִשְׁלִיט אוֹתָם עֲלֵיו, וְתַפְסוּ אוֹתוֹ תַּפּוּס בְּתַפְסִיָּה שְׁלָהֶם יוֹם וְשָׁנִים וְשִׁלַּשׁ, וְלֹא אַחַר זֶה הוּצִיאוּ לוֹ לְדִין לְעֵינֵי כָּל מִצְרָיִם, לְהִרְאוֹת שְׁהֶאֱלוּהוּ שְׁלָהֶם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְעִשׂוֹת בּוֹ דִּין.

בְּגִלְרָא זֶה נֹאמַר, (שם) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְהִיֹוֹת נְדוֹן בְּאֵשׁ צְלִי, וְצְנִיָּה לְזַרְק לְעֲצָמוֹתָיו בְּשׁוּק בְּבִזוּי. וּמִשׁוּם זֶה נֹאמַר, (שם) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וְצְנִיָּה לְיוֹם הַרְבִּיעִי, אַחַר שְׁהִיָּה תַּפּוּס שְׁלִשָּׁה יָמִים קִשׁוּר, לְעִשׂוֹת בּוֹ דִּין. וְזֶה קִשָּׁה לָהֶם מִכָּל נְגַעִים שְׁהִכָּה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי הַרוּעָה הַנֹּאמָן. וְלֹא עוֹד, אֱלָא שְׁצִיָּה שְׁלֹא לְאַכַּל אוֹתוֹ בְּתַאֲוָה. וּמְיַד שְׂרָאוּ עֲצָמוֹתָיו בְּשׁוּק וְלֹא יִכְלוּ לְהַצִּילוֹ, זֶה קִשָּׁה לָהֶם מִהַכָּל. וְלֹא עוֹד, אֱלָא שְׁנֹאמַר בְּהֵם (שם) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְכַפּוֹת כָּל יְרֵאָתָם שֶׁל הַמִּצְרָיִם תַּחַת יְדֵיהֶם. וּמִשׁוּם שְׁהֵם בְּכוֹרוֹת מְמַנִּים, כְּתוּב (שם) וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

אַחַר כָּל זֶה, כְּתוּב (שם יג) לֹא יִרְאֶה חֲמִץ, (דברים טז) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלָיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי. וְכְתוּב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אֲמַר הַרוּעָה הַנֹּאמָן, מִדּוּעַ צְנִיָּה שְׁלֹא לְאַכַּל חֲמִץ שְׁבַעַת יָמִים וְלֹאכַל בְּהֵם מִצָּה? וּמִדּוּעַ לֹא יֵאכַל, וּמִדּוּעַ נֹאמַר לֹא תֹאכְלוּ? אֱלָא שְׁבַעַת פּוֹכְכֵי לַכֶּת, וְהֵם: שְׁצ"ם שְׁבַחוּן - חֲמִץ. וְהֵם, חֲמִץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.